

Llegendes de l'ocellot negre i el gat escaldufat

Sant Salvador de Guardiola

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sant Salvador de Guardiola
Alçada: 340

Coordenades:

Latitud: 41.67895
Longitud: 1.76658
UTM Est (X): 397338
UTM Nord (Y): 4614866

Classificació

Número de fitxa: 08098-23
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Tradició oral
Estil / època: Modern Contemporani
Estat de conservació: Regular
Protecció: Inexistent
Accés: Sense accés
Ús actual: Científic
Titularitat: Pública

Fitxes associades:

[Serps que mamen de les ovelles](#)

Autoria de la fitxa: Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dc., 03/02/2016 - 01:00

Descripció

Una àvia de Sant Salvador de Guardiola solia explicar al seu nét dues llegendes que són variants d'un mateix tema. La primera diu que hi havia una masia en la qual, quan es feia el capvespre i el bestiar gros tornava al corral, ja fos cavall, ase, mula, bou o vaca, solia aparèixer un gros ocellot negre, que es llençava amb força i violència contra el cap del bestiar escollit, causant-li la mort. Un dia l'hereu, molestat per la pauera i per la pèrdua econòmica que això representava, va decidir restar a l'aguait. En aparèixer l'ocellot, l'home d'una escopetada el va deixar estès. I vet aquí que l'endemà, veient que el vellet del mas no apareixia per la cuina, van anar a cercar-lo i el van trobar amb el cos ple de perdigons i difunt.

La segona llegenda diu que en una masoveria succeïa sovint que un gat negre rondava per la cuina a l'hora de preparar l'àpat, i al primer descuit desapareixia el tall que precisament anava destinat a la jove de la casa. Un dia, la noia fastiguejada que fos sempre a ella a qui toqués el rebre, decidí vigilar atentament el gat. De sobte, amb la llestesa pròpia d'aquests animals, el felí es va emportar de nou el millor tall, però la noia d'una revolada va prendre una paella plena d'oli bullent i la va estampar a l'esquena del pobre animal, que va deixar el tall i va fugir tot bufant i gemegant per les cremades de l'oli bullent. L'endemà al matí, en veure que la sogra de la jove no es llevava, van anar a la seva cambra i la van trobar amb tot el cos escaldat i ple de butllofes com si li haguessin passat per la paella.

Un element interessant d'aquests relats són els simbolismes dels animals. En el primer, l'ocell negre com a missatger o representant de la mort. En el segon, el gat, també negre, que sol associar-se a les bruixes. També hi veiem reflectit el principi de la màgia per simpatia, segons el qual allò similar produeix o actua sobre allò similar. En el primer cas la perdigonada té el seu efecte no en l'ocell, sinó en allò que és anàleg o que representa: l'home vell, associat a la mort. En el segon relat la paella amb oli bullent provoca les cremades no al gat, sinó a allò que representa: la sogra, una bruixa...? Les llegendes va ser recollides per Jaume Capdevila Plans el desembre de 1995.

Bibliografia

Anònim (1995). Quaderns de la Guíxola, núm. 1 (llegendes). Cercle Cultural La Guíxola, Sant Salvador de Guardiola.